T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/702
KARAR NO : 2017/749
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. C.M.E.
Davalı : Sandıklı Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. Y.A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili şirkete sigortalı bulunan 03 LS 383 plakalı araç ile 1.4.2012 tarihinde seyir halinde iken Ece Mahallesi, Ziya Gökalp Caddesinde şehir merkezi yönünde Doğa Apartmanı önüne açılan su çukuruna aracın düşmesi neticesi sigortalı aracın hasarlandığını, kazanın oluşumunda su çukurunun çevresinde önlem alınmadığını, yeterli uyarıcı işaretleme yapılmadığını, yolun toprak kısmının çökmesi ile hasarın oluştuğunun tespit edildiğini, araçta 8.151,15-TL hasar oluştuğunu, hasar miktarının sigortalıya 16.7.2012 tarihinde müvekkili şirketçe ödendiğini ileri sürerek, 8.151,15-TL maddi tazminatın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AFYONKARAHİSAR İDARE MAHKEMESİ:5.9.2012 gün ve E:2012/674, K:2012/686 sayı ile, davacı sigorta şirketi tarafından sigortalanan aracın seyir halinde iken yaptığı kaza ile ilgili olarak tarafların sorumluluğunun tespitinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uygulanacağından, anılan Kanun hükmü uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara davacı vekili tarafından istinaf talebinde bulunulmuştur.

Denizli Bölge İdare Mahkemesi:20.11.2012 gün ve E:2012/812, K:2012/868 sayı ile, mahkeme kararı usul ve hukuka uygun olup bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, itiraz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, karar vermiş, bu karara davacı vekili karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

Denizli Bölge İdare Mahkemesi:20.2.2013 gün ve E:2013/173, K:2013/139 sayı ile, Danıştay Dava Daireleri ile İdari ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının temyiz üzerine verdikleri kararlar ile Bölge İdare Mahkemesinin itiraz üzerine verdikleri kararların düzeltme yolu ile yeniden incelenebilmesi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı nedenlerin varlığı halinde mümkün olup, bu maddede sayılan nedenlerden hiçbirine uymayan karar düzeltme isteminin reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istem ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

Afyonkarahisar 2. Asliye Hukuk Mahkemesi: 26.3.2014 gün ve E:2013/176, K:2014/183 sayı ile, 1.4.2012 tarihinde 03 LS 383 plakalı kamyonet ile Ece Mahallesi, Ziya Gökalp Caddesinden şehir merkezi istikametine seyir ederken olay mahalline geldiğinde inşaatın önünde su çukuru kazılıp daha sonra toprak dolgu malzemesi ile kapatılan yolun toprak kısmının çökmesi nedeniyle aracın ön tekerlerinin saptanarak alt takımlarına zarar vermesi suretiyle oluşan haksız fiilde davalı belediyenin %100 oranında kusurlu olduğu, meydana gelen ve davacı sigorta şirketinin ödediği hasar miktarının tamamından sorumlu olduğu anlaşıldığından, davanın kabulüne karar vermiş, bu karar davacı vekili tarafından vekalet ücreti yönünden, davalı idare vekilince de esas yönünden temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi: 4.11.2014 gün ve E:2014/18721, K:2014/15096 sayı ile, dava, hizmet kusurundan kaynaklanan zararlardan olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerektiği, görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınmasının zorunlu olduğu, mahkemece, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle dava dilekçesinin görevsizlik nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu biçimde hüküm kurulmasının doğru görülmediği gerekçesiyle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bozulmasına karar vermiş, bu karara davacı vekili tarafından karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi: 22.6.2015 gün ve E:2015/6819, K:2015/9006 sayı ile, 6100 sayılı HMK.nun geçici 3/2 maddesi delaletiyle HUMK.nun 427/5, 440/III-1 maddesinde öngörülen karar düzeltme parasal sınırı 1.1.2014 tarihinden itibaren 11.530,00 TL'na çıkarıldığından mahkeme hükmü anılan tarihten sonra incelenmekle karar düzeltme isteminin reddine karar vermiştir.

Afyonkarahisar 2. Asliye Hukuk Mahkemesi: 16.10.2015 gün ve E:2015/744, K:2015/726 sayı ile, bozma ilamına uyarak, kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediyeler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı, kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin

kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibari ile hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü kanunun 2. Maddesi hükmü uyarınca İdari Yargı yerine Tam Yargı davası ikame edilmesi gerektiği; görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınmasının zorunlu olduğu gerekçesiyle, Adli Yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle dava dilekçesinin görevsizlik nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi; 11.5.2016 gün ve E:2016/4638, K:2016/5823 sayı ile, somut olayda, mahkemelerinde derdest bulunan dava dosyasındaki yargılamayı durdurmak suretiyle (UMK'nın/1"), yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı olduğu şekilde karar vermiş olması nedeniyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

AFYONKARAHİSAR 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 12.2016 gün ve E:2016/913, K:2016/700 sayı ile, Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." gerekçesi ile hükmün bozulmasına karar verildiği anlaşılmış, usul ve yasaya uygun bozma ilamına uyularak, işbu davaya bakma görevinin idari yargı mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19/1 maddesi gereğince yargı yolu uyuşmazlığı çıktığından görevli merciin belirtilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

I-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; Şirkete sigortalı vasıtanın geçirdiği trafik kazası neticesinde hasarlandığı, bahis konusu olay neticesinde vasıtada maddi hasarın meydana geldiği; tespit edilen hasar bedelinin sigortalı vasıta sahibine ödendiği, olayın meydana gelişinde davalı idarenin yol kusurunun tespit edildiği, meydana gelen hasar nedeniyle sigortalısına tazminat ödeyen şirketin kusur nispetine göre faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini

öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi
üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2., 125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında. Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır/' denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen karan, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın Afyonkarahisar 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 15.12.2016 gün ve E:2016/913, K:2016/700 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, davanın Afyonkarahisar 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 15.12.2016 gün ve E:2016/913, K:2016/700 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde Üyelerden Süleyman Hilmi AYDIN ve Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz.27.11.2017

ÜYE	ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI